

Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirmeye Yönelik Tutumları: Kastamonu Örneği

 Çağrı AVAN

Kastamonu Üniversitesi
cagriavan@gmail.com

 Vedat AKBAŞ

Kastamonu Üniversitesi
vedatakbas37@hotmail.com

 Cihan GÜLGÜN

Kastamonu Üniversitesi
cihangulgün@hotmail.com

Gönderilme Tarihi: 22/05/2019

Kabul Tarihi: 21/11/2019

Yayınlanma Tarihi: 30/11/2019

DOI: [10.30855/gjes.2019.05.03.002](https://doi.org/10.30855/gjes.2019.05.03.002)

Makale Bilgileri	ÖZET
<p>Anahtar Kelimeler: Ölçme, Değerlendirme, Öğretmen, Tutum</p>	<p>Eğitim, bireyi geleceğe hazırlayan bir süreçtir. Bu sürecin en önemli aşamalarından birisi de ölçme ve değerlendirmedir. Sürecin ve ulaşılan durumun ortaya konulması eğitimin verimliliği açısından gerekli bir durumdur. Ölçme ve değerlendirmede ise öğretmenlerin tutumu çok önemlidir. Sürecin iyi değerlendirilmediği bir çalışmanın hedeflere ulaşması zorlaşacaktır. Değişen Dünyaya uyum sağlamak ve geleceğin bireylerini yetiştirmek için bireydeki değişimi gözlemlemek ve önlemler almak gereklidir. Bu çalışmada öğretmenlerin tüm dünyada değişen ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını Kastamonu özelinde ortaya çıkarmak, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca sahada olan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik bakış açılarının doğru tespit edilmesiyle, okullardaki ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin tekrar yapılandırılması için gerekli veriler ortaya çıkarılmıştır. Araştırmaya Kastamonu ilinde temel eğitim ve ortaöğretimde görev yapan ölçme ve değerlendirme eğitiminde gönüllü olarak yer alan 203 öğretmen katılmıştır. "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri" (Attitude toward Educational Measurement Inventory) uygulanarak veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda genel olarak öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye önem verdikleri görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin meslek hayatı boyunca daha fazla ölçme ve değerlendirme dersi almaları gerektiği, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye bakış açılarının yaş, cinsiyet, mesleki tecrübe gibi hususlarda değişkenlik gösterdiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlere yönelik ölçme değerlendirme eğitimlerinin uygulamalı olarak belirli periyotlar dahilinde gerçekleştirilmesi önerilmektedir.</p>

Avan, Ç., Akbaş, V., & Gülgün, C. (2019). Öğretmenlerin ölçme değerlendirmeye yönelik tutumları: Kastamonu örneği. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 20-31. DOI: <https://dx.doi.org/10.30855/gjes.2019.05.03.002>

Dergi Web Sayfası: <http://dergipark.gov.tr/gebd>

The Attitudes of the Teachers towards Assessment and Evaluation: Kastamonu Sample

Article Info

Keywords:

Assessment,
Evaluation,
Teacher,
Attitude

ABSTRACT

Education is a process that prepares the individual to the future. Measurement and evaluation are both urgent for this process. Introducing the process and the situation achieved is a necessary condition for the efficiency of education. In the assessment and evaluation of teachers attitude it is very important. It will be difficult for a study that does not evaluate the process well. Adapting to a changing world and to observe the changes in the person and take measures to educate the future of individuals is required. In this study, it is aimed to reveal the changing measurement and evaluation approaches of teachers all over the world in Kastamonu and to determine the teachers' attitudes towards measurement and evaluation in Kastamonu. In addition, the data for the assessment of the assessment points of the teachers in the field and the re-structuring of the assessment activities in the schools were revealed. A total of 203 voluntarily participated in the assessment of basic education and secondary education in Kastamonu. As a result of the research, it was observed that teachers generally gave importance to assessment. Besides, teachers should take courses about assessment and their perceptions towards assessment and evaluation may be variable in terms of age, gender, professional experience. It is suggested that assessment and evaluation trainings for teachers should be implemented in specific periods.

GİRİŞ

Eğitim, her yüzyılda toplumların ve devletlerin önem verdiği bir konudur. Özellikle değişen dünya koşullarında çağı yakalamak ve çağın ötesine geçebilmek için toplumlar ve onları bir arada tutan devletler eğitim için çaba ve para harcamaktadırlar. Eğitimde öğrenci, öğretmen ve aile kavramları eğitimin niteliği açısından birlikte ele alınmalıdır. Öğretmen niteliği eğitimin kalitesini doğrudan etkileyen faktörlerden biri olduğundan ülkelerin eğitimde gelişebilmesi ve insan niteliğinin artırılması açısından oldukça önemlidir (Akyıldız, 1991; Varış, 1988). Eğitimin niteliğinin artırılması konusunda ölçme ve değerlendirme önemli bir konuma sahiptir.

Ölçme, bir olay veya durumun belirli bir özelliğinin önceden belirlenmiş kurallar bütününe göre sayısal bir şekilde belirtilmesi, sınıflandırılması ya da derecelendirmesi; değerlendirme ise elde edilen sonuçların anlamlandırılması ve bir ölçütle karar verilmesi (Çelik, 2000) olarak tanımlanmaktadır (Akbaş ve Gençtürk, 2013). Turgut'a (1977) göre ise ölçme bir niteliğin gözlenip, gözlem sonuçlarının sayılarla veya başka sembollerle gösterilmesidir. Bireylerin güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmek için tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme çalışmaları yapılırken, bireyin durumu hakkında karar verebilmek için düzey

belirleme ve değer biçmeye yönelik değerlendirme uygulamaları yapılmaktadır. Eğitim sisteminin değerlendirilmesi için ise biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme uygulamaları yapılmaktadır.

Ölçme değerlendirmede en önemli gerekliliklerden olan biçimlendirici değerlendirme çok fazla önemsenmeyen bir konudur. Öğretmenlerin çoğunluğu değer biçmeye yönelik değerlendirme konusuna öncelik vermektedir (Volante ve Fazio, 2007). Milli Eğitim Bakanlığı 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren belirli sınıf düzeylerinde biçimlendirmeye yönelik izleme araştırmaları gerçekleştirmektedir. Bu araştırmalar öğretim programlarındaki kazanımların ulaşılma düzeyini incelemeyi hedeflemektedir. Böylelikle sistemin işleyişi hakkında geribildirim sağlanması amaçlanmaktadır (MEB, 2019). Özellikle yaşam becerilerinin günlük hayata uyarlanması konusunda eksiklikler ortaya çıkmaktadır (Akbaş ve Gençtürk, 2013; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007). Ülkemiz uluslararası düzeyde yapılan Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS), Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA), Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi (PIRLS) gibi araştırmalarda alt sınıflarda yer almaktadır.

Öğretim programları öğretmenler için yol gösterici olmakla birlikte gelişime açık bir yapıya sahiptir. Bu kapsamda gerek öğretim sürecinin gerçekleştirilmesi gerekse sürecin değerlendirilerek kalitenin artırılması önemli bir konudur. Özellikle ülkemizde belli aralıklarla güncellenmekte ve zamanın gereksinimlerine göre şekillendirilmektedir. 2004-2005 eğitim-öğretim yılında yapılandırıcı yaklaşımın uygulanmaya başlamasıyla beraber süreç odaklı bir ölçme ve değerlendirme gündeme gelmiştir. 2017-2018 eğitim öğretim yılında değişen öğretim programlarında ise daha çok üst düzey zihinsel becerileri ortaya çıkarmaya yönelik ölçme ve değerlendirme uygulamaları ön plana çıkmıştır. Eğitimde hesap verilebilirlik ve eğitim kalitesinin değerlendirilmesi konusunda eğitim sisteminin temel amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilme durumunun kontrolü için nitelikli bir yapıya sahip olması gerekmektedir (Balci, 2011; MEB, 2004). Bu yüzden öğretmenlerin nitelikli bir ölçme ve değerlendirme yapabilmesi için hem öğretim programlarını tanımaları hemde yeni sisteme uygun değerlendirme yaklaşımları konusunda rehberliğe ihtiyaç duymaktadırlar (Usta ve Uğurlu, 2018).

21. yüzyılın beraberinde getirdiği değişiklikler öncelikli olarak öğrencileri sonrasında ise öğretmenleri etkilemektedir. Son yirmi yılda öğretim programlarında sonuç odaklı öğrenme anlayışından süreç odaklı öğrenmeye anlayışına geçiş olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerini ve yaygın olarak kullanılan ölçme-değerlendirme yöntemlerine bakış açılarını ön plana çıkarmaktadır. Yapılan birçok araştırmada öğretmenler ve öğretmen adayları ölçme ve değerlendirmeyi çoktan seçmeli, yazılı yoklama, eşleştirmeli test, doğru-yanlış gibi yaygın olarak kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları olarak görmektedir

(Birgin ve Baki, 2012; Birgin ve Gürbüz, 2008; Gözütok, Akgün ve Karacaoğlu, 2005; Yaşar, 2014). Bunun yanında alternatif (çağdaş) ölçme ve değerlendirme yöntemleri olarak soru-cevap, performans ve proje değerlendirme, portfolyo, rubrik gibi araçlar son zamanlarda öğretmenler tarafından daha çok tercih edilen uygulamalardır. Ancak ülkemizdeki öğretmenlerin bir çoğunun alternatif ölçme ve değerlendirme konusunda istenilen düzeyde bilgi ve beceriye sahip olmadıkları çeşitli araştırmalarla ortaya konulmuştur (Akgün ve Karacaoğlu, 2005; Birgin ve Baki, 2012; Çakan, 2004; Erdal, 2007; Gözütok, Dietel, Herman ve Knuth, 1991; Güven, 2001; Güven ve Eskitürk, 2007; Struyven, Dochy, Janssens, Schelfhout ve Gielen, 2006). Son zamanlarda yapılan çalışmalarda ise öğretmenlerin alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerine karşı olumlu tutumlar geliştirdikleri ortaya çıkmıştır (Demir, Tananis ve Trahan, 2019; Göçer, 2019).

Değişen dünya, eğitim sistemlerini dolayısıyla da öğretmenleri etkilemektedir. Bu araştırmada okullarda görevli öğretmenlerin ölçme-değerlendirmeye dair tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca sahada olan öğretmenlerin bakış açılarının doğru tespit edilebilmesi ve okullardaki ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin tekrar yapılandırılabilmesi için bu tür çalışmaların önemli olduğu düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Olayların, kurumların, objelerin, grupların ve çeşitli konuların betimlenmesi ve açıklaması hedeflenen araştırmalarda bu yöntem kullanılmaktadır (Kaptan, 1998).

Çalışma Grubu

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2017 yılından itibaren illerde teşkilatlandırmaya başladığı Ölçme ve Değerlendirme Merkezleri'nin görev tanımı içerisinde yer alan "öğretmenlerin değişen ve alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına bakış açılarını değiştirmek ve bu ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarını okullarda uygulamalarını sağlamak" amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi kapsamında öğretmen görüşleri ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma ile Kastamonu ilinde temel eğitim ve ortaöğretimde görev yapan, ölçme ve değerlendirme eğitimine gönüllü olarak katılan öğretmenlerin düşüncelerine yer verilmiştir. Çalışma grubu oluşturulurken branş temelinde tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda çalışmaya 203 öğretmen katılmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Analizi

Veriler, Byrant ve Barnes (1997) tarafından hazırlanan ve Ozan ve Köse (2013) tarafından Türkçeye çevrilen "Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri" (Attitude Toward Educational Measurement Inventory) uygulanarak toplanmıştır. Ölçekte yer alan 31

madde 5'li likert tipinde olup; kesinlikle katılmıyorum 1, katılmıyorum 2, kararsızım 3, katılıyorum 4 ve kesinlikle katılıyorum 5 şeklinde puanlanmıştır. SPSS 23 paket programı kullanılarak elde edilen veriler analiz edilmiştir. Ölçeğin KMO güvenilirlik katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1.

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri Normallik Dağılım Sonuçları

Faktör Grupları	\bar{x}	SS	Çarpıklık		Basıklık	
			Katsayı	Std. Hata.	Katsayı	Std. Hata
Ölçek Geneli	4,03	,35	-,87	,17	,93	,34
İlgi Faktörü	4,42	,42	-1,08	,17	,88	,34
Faktörler						
Duygu Faktörü	3,86	,40	-,84	,17	,64	,34
Kurs Faktörü	3,59	,53	-,66	,17	,76	,34

Veri seti incelendiğinde kayıp verilerin olmadığı görülmüştür. Yapılan normallik analizine göre basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiş olup birçok kaynakta (Çokluk vd., 2014; Tabachnick ve Fidell, 2007) -1,5 ile +1,5 arasında geçerli olarak kabul edilen değerler tespit edilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde ölçeğin geneli, ilgi faktörü, duygu faktörü ve kurs faktörü sonuçlarının normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

BULGULAR

Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar bu bölümde verilmiştir.

Tablo 2.

Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	101	49,8
	Erkek	102	50,2
Yaş	24-30	73	36,0
	31-40	89	43,8
	41 ve üstü	41	20,2
Branş Grubu	Dil grubu	71	35,0
	Matematik grubu	41	20,2
	Fen grubu	49	24,1
	Sosyal grubu	42	20,7
Kurum Türü	Ortaokul	85	41,9
	Yatılı Bölge Ortaokulu	14	6,9
	İmam Hatip Ortaokulu	25	12,3
	Anadolu Lisesi	21	10,3
	Çok Programlı Anadolu Lisesi (ÇPAL)	17	8,4
	İmam Hatip Lisesi	9	4,4
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL)	32	15,8

Tablo 2 incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin %50'si erkek %50'si kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. Katılımcıların %36'sı 30 yaş altı, %44'ü 31-40 yaş arası ve %20'si

41 yaş ve üstüdür. Kastamonu il genelindeki tüm ortaokul ve lise türlerinde ve farklı branşlarda görev yapan öğretmenlerin katılımına dikkat edilmiştir.

Çalışma kapsamında sonuçlar cinsiyet, yaş, hizmet yılı, okulun bulunduğu yerleşim yeri, branş ve kurum türü boyutlarında incelenmiştir. Elde edilen verilerden anlamlı farklılık olanlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 3.
Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	df	t	p
Ölçek Geneli	Kadın	101	3,96	0,39	201	-2,74	0,007*
	Erkek	102	4,09	0,31			
İlgi Faktörü	Kadın	101	4,38	0,43	201	-1,42	0,158
	Erkek	102	4,46	0,40			
Duygu Faktörü	Kadın	101	3,78	0,46	201	-2,63	0,009*
	Erkek	102	3,93	0,32			
Kurs Faktörü	Kadın	101	3,48	0,57	201	-2,72	0,007*
	Erkek	102	3,68	0,46			

p<,01

Tablo 3’de “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri” sonuçları incelendiğinde ölçeğin genelinde cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık vardır (t(201)=-2,73, p<0,05). Anlamlı farklılık erkek öğretmenler lehine olup (\bar{X} =4,09) kadın öğretmenlerin ortalamasından (\bar{X} =3,95) yüksektir. Ölçek faktörlere göre incelendiğinde duygu faktörü (t(201)=-2,63, p<0,05) ve kurs faktörü (t(201)=-2,72, p<0,05) açısından da anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu anlamlı farklılık her iki faktör için de erkek öğretmenlerin lehinedir. İlgi faktörünün cinsiyetle anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.
Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Kurum Türüne Göre t-testi Sonuçları

Boyutlar	Kurum Türü	N	\bar{X}	SS	df	t	p
Ölçek Geneli	Ortaokul	124	4,07	0,32	201	2,30	0,002*
	Lise	79	3,95	0,38			
İlgi Faktörü	Ortaokul	124	4,47	0,41	201	2,00	0,046*
	Lise	79	4,35	0,42			
Duygu Faktörü	Ortaokul	124	3,90	0,38	201	1,59	0,112
	Lise	79	3,80	0,43			
Kurs Faktörü	Ortaokul	124	3,64	0,46	201	1,83	0,068
	Lise	79	3,50	0,61			

Tablo 4’de “Eğitimde Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Envanteri” sonuçları kurum türü açısından incelendiğinde, ölçek genelinde (t(201)=2,30, p<0,05) ve ilgi faktöründe (t(201)=2,00, p<0,05) anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın ortaokullar lehine olduğu görülmektedir. Duygu faktörü ve kurs faktöründe ise anlamlı farklılık yoktur.

Tablo 5.

Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Branşa Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Ölçek Geneli	Gruplar arası	0,75	3	0,25	2,04	0,109	
	Gruplar içi	24,57	199	0,12			
	Toplam	25,33	202				
İlgi Faktörü	Gruplar arası	0,46	3	0,15	0,87	0,455	
	Gruplar içi	34,89	199	0,17			
	Toplam	35,35	202				
Duygu Faktörü	Gruplar arası	1,53	3	0,51	3,24	0,023*	Fen Grubu- Dil Grubu
	Gruplar içi	31,49	199	0,15			
	Toplam	33,03	202				
Kurs Faktörü	Gruplar arası	1,60	3	0,53	1,91	0,128	
	Gruplar içi	55,56	199	0,27			
	Toplam	57,17	202				

p<,05

Tablo 5'te ölçeğin geneli, ilgi faktörü ve kurs faktörünün branş açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Sadece Duygu faktörünün tek faktörlü varyans analizi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($F(3-199)= 3,24$, $p< 0,05$). Duygu faktöründe ise dil grubu öğretmenleri ile fen grubu öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılık vardır. Fen gurubu öğretmenlerinin ($X=3,94$), Dil grubu öğretmenlerine göre ($X=3,74$) daha olumlu bir tutuma sahip oldukları söylenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ölçme ve değerlendirme verilen eğitimin niteliğinin ortaya çıkarılmasında ve daha iyiye ulaştırılmasında önemli bir süreçtir. Bu kapsamda öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye karşı tutumları, verimli bir eğitimin amacına uygun bir şekilde ölçülmesi ve değerlendirilmesini doğrudan etkilemektedir. Araştırma ele aldığı boyutlar ve örneklem açısından birçok çalışmadan ayrılmaktadır. Özellikle ortaokul ve lise boyutunda farklı branşlar ele alınmıştır.

Sonuçlar genel olarak incelendiğinde ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumların cinsiyete göre değiştiği ve erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha olumlu bir tutuma sahip oldukları, özellikle ölçeğin alt boyutları olan duygu ve kurs faktöründe de erkek öğretmenler lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Ayrıca kurum türü açısından incelendiğinde ise ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumun ortaokullar lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Öğretmenlerin branş bazında ölçeğin duygu boyutunda fen grubu öğretmenleri yönünde anlamlı farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir.

Ataman (2007), yaptığı çalışmada kadın öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme uygulamalarında daha başarılı olduğunu bulmuştur. Sekban ve Köse (2017), KKTC' de genel ve mesleki liseler üzerine yaptıkları araştırmalarında kadın öğretmenlerin kendilerini ölçme ve

değerlendirme konusunda daha yeterli algıladıklarını tespit etmiştir. Öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışmaların bir kısmında ise cinsiyetle ilgili bir farklılık bulunamamıştır (Yaşar, 2014; Gencel ve Özbaşı, 2013; Tatar ve Murat, 2011). Yaptığımız çalışmada ise erkek öğretmenlerin daha olumlu bir tutuma sahip olduğu görülmüştür. Bunun en önemli sebebi olarak erkek öğretmenlerin bilgisayar kullanımına yatkın olması düşünülmektedir. Ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarda erkek öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık vardır. Özellikle duygu boyutu ve kurs alma boyutunda erkek öğretmenler daha olumlu yaklaşıma sahipken, ilgi boyutunda herhangi bir farklılık yoktur. Uysal ve Yumuşak (2018) araştırmalarında yapılan çalışma ile paralel olarak öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda desteklenmesi gerektiğini bulmuştur. Fakat yapılan bazı çalışmalarda ise ölçme değerlendirme dersi almanın, hizmet içi eğitim almanın ve mezun olunan yükseköğretim programının anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmadığı tespit edilmiştir (Çakan, 2004; Daniel ve King, 1998; Sekban ve Köse, 2017). Bu noktada öğretmenlerin bakış açısı ve gönüllük durumları etkili bir duruma sahiptir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygulamaya koyduğu öğretim programları incelendiğinde, yıllara göre ölçme ve değerlendirme yaklaşımları konusunda farklılık göstermektedir. Özellikle 2004 yılından sonra uygulanan öğretim programları ölçme ve değerlendirmeye daha fazla yer vermektedir. Bu doğrultuda yükseköğretimdeki ölçme ve değerlendirme yaklaşımları da şekillenmektedir (Ulutaş ve Erman, 2011). Yaptığımız çalışmada ise ölçme sonuçları kurum türü açısından incelendiğinde ise ortaokulda görev yapan öğretmenler lehine anlamlı farklılık vardır. Fakat duygu ve kurs boyutunda anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu kapsamda ortaokullarda görevli olan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye karşı tutumlarının daha pozitif olduğu görülmektedir.

Branş açısından sonuçlar incelendiğinde ise özellikle Fen grubu öğretmenleriyle dil grubu öğretmenleri arasında fen grubu öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık vardır. Nazlıççek ve Akarsu (2008), yaptıkları çalışmada fen grubu öğretmenlerinin geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerini tercih ettiği, bu nedenle ölçme ve değerlendirme karşısındaki tutumlarının istenilen düzeyde olmadığını tespit etmişlerdir. Yaşar (2014) yapmış olduğu bir çalışmada lisans eğitimlerinde matematik dersi aldıklarını ifade eden öğretmen adaylarının ölçme-değerlendirmeye yönelik tutumlarının olumlu olduğunu tespit etmiştir.

Çalışma bir bütün olarak değerlendirildiğinde ve öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme cevapları dikkate alındığında ölçme ve değerlendirmeye önem verdikleri, öğretmenlerin meslek hayatı boyunca daha fazla ölçme ve değerlendirme dersi almaları gerektiği ve bu konuda verilen eğitimlerin gerekli olduğunu düşündükleri, ölçme ve değerlendirmenin iyi bir eğitimci olmak için gerekli ve yararlı olduğu kanaatinde oldukları ve ölçme ve değerlendirme dersi almadan öğretmenliğe yeterince hazır olunamayacağı, ölçme ve değerlendirme konusunda eğitim alma

düşüncesiyle ve ölçme ve değerlendirme kelimelerinin aslında korkutucu olmadığı, matematikle ilişkisinin sorun teşkil etmediği, yenilikçi ölçme ve değerlendirme eğitimlerine öğretmenlerin istekli olduğu sonucu çıkarılmıştır. Başka çalışmalarda öğretmenlerin yenilikçi yaklaşımlara kapalı olduğu düşüncesi ön plandadır (Benzer ve Eldem, 2013; Yıldırım ve Karakoç Öztürk, 2009).

ÖNERİLER

Yapılan çalışmanın kapsamı ve içeriği düşünüldüğünde öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda belirli sürelerde eğitimlere alınması gerekliliği görülmektedir.

Sözel branşlar olan Coğrafya, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Felsefe, İngilizce, Sosyal Bilgiler, Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı ve Türkçe gibi branşlara temel matematik bilgisine dayanan bir ölçme ve değerlendirme eğitimi verilmesi öğretmenlerin tutumlarında olumlu bir değişikliğe ve süreci daha iyi ele almalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Yenilikçi yaklaşımların getirdiği ölçme ve değerlendirme uygulamalarına karşı öğretmenlerin bilgilendirilmesi gereklidir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, Y., & Gençtürk, E. (2013). Coğrafya öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme teknikleri ile ilgili görüşleri: kullanma düzeyleri, sorunlar ve sınırlılıklar. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(30), 331-356.
- Ataman, M. (2007). *Benzeşen ve ayırışan yönleriyle 1998 ve 2004 ilköğretim sosyal bilgiler“ öğretim programlarında (4.-5. sınıflar) ölçme ve değerlendirme yöntem ve teknikleri ve bunlara ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Benzer, A., & Eldem, E. (2013). Türkçe ve edebiyat öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme araçları hakkında bilgi düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2), 649-664.
- Birgin, O., & Baki, A. (2012). Sınıf öğretmenlerinin ölçme-değerlendirme uygulama amaçlarının yeni matematik öğretimi programı kapsamında incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(165).
- Birgin, O., & Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 163-179.

- Bryant, N. C., & Barnes, L. L. B. (1997). Development and validation of the attitude toward educational measurement inventory. *Educational and Psychological Measurement, 57*, 870-875.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlik düzeyleri: ilk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37*(2), 99-114.
- Çelik, D. (2000). *Okullarda ölçme ve değerlendirme nasıl olmalı?* MEB Yayınları: İstanbul.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi: Ankara.
- Daniel, L.G., & King, D. (1998). A knowledge and use of testing and measurement literac of elementary and secondary teachers. *Journal of Educational Research, 91*(6), 331- 344.
- Demir, M., Tananis, C. A., & Trahan, K. W. (2019). İlköğretim okullarında kullanılan alternatif değerlendirme yöntemlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim, 44*(197).
- Dietel, R. J., Herman, J. L., & Knuth, R. A. (1991). What does research say about assessment? *North Central Regional Educational Laboratory, 1-18*.
- Erdal, H. (2007). *2005 İlköğretim matematik programı ölçme değerlendirme kısmının incelenmesi: Afyonkarahisar ili örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gelbal, S., & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33*, 135-145.
- Gencil, İ.E., & Özbaşı, D. (2013) Öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme alanına yönelik yeterlik algılarının incelenmesi. *İlköğretim Online, 12*(1), 190-201.
- Göçer, A. (2019). Türkçe eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin işlevselliğine etki eden önemli bir uygulama tekniği olarak geribildirim kullanımı. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9*(1), 111-126.
- Gözütok, F. D., Akgün, Ö. E., & Karacaoğlu, Ö. C. (2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, 14-16*.
- Güven, B., & Eski Türk, M. (2007). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve teknikler. *XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat*.

- Güven, S. (2001). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi. 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sunulmuş bildiri, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma teknikleri ve istatistik yöntemleri*. Ankara: Tekışık Matbaası.
- MEB. (2004). *İlköğretim fen bilimleri-matematik-coğrafya-türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- MEB. (2019) *2023 eğitim vizyonu belgesi*. 16.08.2019 tarihinde <http://2023vizyonu.meb.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır.
- Nazlıççek, N., & Akarsu, F. (2008). Fizik, kimya ve matematik öğretmenlerinin değerlendirme araçlarıyla ilgili yaklaşımları ve uygulamaları. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), 18-29.
- Ozan, A. G. C., & Köse, E. (2013). Adaptation of attitudes toward educational measurement inventory (atemi) to turkish/eğitimde ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum envanterinin türkçeye uyarlanması. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 29-47.
- Sekban, M., & Köse, İ. (2017). KKTC'de genel ve mesleki liselerde görev yapan öğretmenlerin ölçme değerlendirme uygulamalarına yönelik yeterlik algılarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 884-901. DOI: 10.17240/aibuefd.2017.17.30227-326604
- Struyven, K., Dochy, F., Janssens, S., & Gielen, S. (2006). On the dynamics of students' approaches to learning: The effects of the teaching/learning environment. *Learning and Instruction*, 16(4), 279-294.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). *Using multivariate statistics* (Vol. 5). Boston, MA: Pearson.
- Tatar, N., & Murat, S., (2011) Öğretmen adaylarının değerlendirmeye yönelik algıları. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 70-88.
- Turgut, F. (1977). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme metotları*. Ankara: Nüve Matbaası.
- Ulutaş, S., & Erman, M. (2011). Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze Türkiye'de uygulanmış olan ilkokul, ortaokul ve ilköğretim okulları öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 2(1), 148-154.
- Usta, H. G., & Uğurlu, C. T. (2018). Sınıf içi ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanımı ve denetlenmesi: denetmen ve öğretmen görüşleri. *Electronic Journal of Social Sciences*, 17(67).

- Uysal, H., & Yumuşak, G. (2018). Matematik öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya yönelik öz yeterlikleri. *Electronic Turkish Studies*, 13(11).
- Varış, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme*. A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları. Ankara, 119.
- Volante, L., & Fazio, X. (2007). Exploring teacher candidates' assessment literacy: implications for teacher education reform and professional development. *Canadian Journal of Education*, 30(3), 749-770.
- Yaşar, M. (2014). Öğretmen adaylarının "eğitimde ölçme ve değerlendirme" dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 64-83.
- Yıldırım, F., & Karakoç Öztürk, B. (2009). Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme ögesi hakkında öğretmen görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(37), 92-108.